

Efterskolerne

Farvergade 27H, 2. sal
1463 København K
+45 33 12 86 80
www.efterskolerne.dk

Dato 8. maj 2023

Til BUVM juridisk kontor

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at kommentere på lovforslag, der udmønter aftalen om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Foreningen forholder sig i sit høringssvar alene til de elementer, der direkte berører efterskolerne.

Bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 3 og 4 Godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge

Efterskoleforeningen bakker naturligvis op om, at skoler for anbragte børn og unge skal have de rette forudsætninger for at imødekomme de anbragte og udsatte børn og unges behov. Herunder skal der være et tilstrækkeligt tilsyn og forankring i kommunen, så de unges trivsel og retssikkerhed sikres.

I dag har vi kun enkelte efterskoler, der er godkendt til mere end otte pladser, mens en række efterskoler er konkret godkendte til en enkelt eller måske et par anbragte elever. Det er vores oplevelse, at skolerne lykkes med at tilbyde et godt skoletilbud til de elever, der er anbragt, men hører også, at anbringelserne ikke er uden problemer ift. hjemmel, administration m.v. og at det personrettede tilsyn ikke altid fungerer efter hensigten.

Historisk set har fortællingen blandt efterskoler været at anbringelse på en efterskole, netop er for den særlige kategori af unge, hvor denne foranstaltning giver bedst mening (vi er et skoletilbud), fx fordi eleven selv er relativt velfungerende og et efterskoleophold er det mindst stigmatiserende tilbud ift. at fjerne en ung fra et belastet miljø. Anbragte elever er undtagelsen fremfor reglen på efterskoler, og de udgør ikke i noget tilfælde en væsentlig andel af skolens elevgruppe eller økonomiske virksomhed. Tværtimod har man fra skolernes side vist velvilje til at etablere konkrete løsninger i konkrete tilfælde sammen med kommunerne. Desværre har vi også eksempler på, at skolerne først opdager en anbringelse, når skolepengene bliver betalt af den kommunale forvaltning. I disse tilfælde tyder det på, at anbringelse er anvendt i mangel af bedre/anden hjemmel, når der hverken har været dialog om handleplan eller kontaktpersoner forud for skolestart.

Det er vores klare overbevisning, at lovforslaget vil bevirke, at det fremover ikke bliver muligt at være anbragt på en efterskole. Det skyldes, at langt de fleste efterskoler typisk kun har en enkelt eller meget få anbragte elever, og der kan gå år imellem, at det sker. Derfor vil det ikke give mening for efterskolerne at skulle

igennem en større godkendelsesproces som anbringelsessted for at bevare muligheden for lejlighedsvist at modtage anbragte elever. Derfor er det vores forventning, at der højst vil være et par specialefterskoler, der evt. vil søge om godkendelse.

Når vi alligevel bakker op om forslaget, skyldes det, at vores erfaring er, at det faktisk er langt bedre at arbejde med udsatte elevgrupper via andre foranstaltninger end en anbringelse på en efterskole. Og de muligheder eksisterer allerede inden for gældende lovgivning, om end vores erfaring er, at kommunerne bruger dem forskelligt.

Efterskolerne har således gode erfaringer med elever, der fx er anbragt i en plejefamilie eller på et opholdssted, men opfylder sin undervisningspligt på en efterskole. Det er i praksis vigtigt, at eleven har et tilhørsforhold uden for efterskolen, og at efterskolen har en samarbejdspartner, som ikke er en kommunal forvaltning. Eleven skal have en base at kunne tage hjem til, når skolen er lukket i de lange ferier, eller når eleven har behov for at trække stikket i en weekend eller bliver syg. Og efterskolerne skal kunne koncentrere sig om det, de er gode til – at levere undervisning og samvær. De praktiske opgaver ift. en anbragt ung (lommepenge, indkøb, tandlægebesøg, mv.) er ikke en del af efterskolens normale portefølje, og endnu vigtigere, så skal den unge have en alliancepartner udenfor skolen, hvis der opstår problemer i forholdet til skolen.

Med det fremsatte lovforslag vil det blive helt gennemsigtigt for kommunerne, hvilke eventuelle efterskoler, der er godkendt som anbringelsessteder. Og på resten af skolerne, som vi forventer vil blive hovedparten, vil det ikke være muligt at være anbragt.

Efterskoleforeningen vil dog gerne opfordre til, at vi sammen med Socialministeriet og fx KL udarbejder nogle klarere retningslinjer for, hvordan man bevillingsmæssigt som kommune kan være med til at bevilge et efterskoleophold samtidig med, at en ung er anbragt uden for hjemmet. Derved sikrer vi os, at også elever, der er anbragt uden for hjemmet, kan komme på efterskole. Vi ved, at det nogle steder allerede lykkes, men vi ser gerne, at der skabes endnu mere gennemsigtighed ift. de løsningsmuligheder, der eksisterer i hhv. folkeskole- og serviceloven.

Foreningen vil også bringe emnet ind i den arbejdsgruppe, der er nedsat i BUVM, hvor vi deltager og hvor man bl.a. skal se på løsninger for institutioner i spændingsfeltet mellem anbringelsessteder og efterskoler, frie fagskoler og fri- og privatskoler med kostafdeling.

2. Bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 5; Strafansvar med manglede overholdelse af skærpet underretningspligt for ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Efterskoleforeningen bakker i sagens natur op om, at der eksisterer en håndhævelses- og sanktionsmulighed ift. medarbejdere på frie skoler, der svigter deres ansvar ift. børn og unge, ligesom på folkeskoleområdet. Efterskolerne har

typisk den udfordring, at de har elever fra mange forskellige kommuner og vejen ind til rette instans ikke altid er indlysende.

I udgangspunktet gælder der i Danmark princippet om, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Dermed skal forurettede bevise, at skolen *har vidst*, at der var grund til bekymring, men har *undladt* at underrette. Det efterlader skolerne i den situation, at de står sig bedst ved at kunne *dokumentere alle tilfælde*, hvor de *har* underrettet på elever. Efterskolerne er ikke omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om arkiveringspligt, og da der ikke er nogen formkrav til underretninger, kan man let havne i en retssikkerhedsmæssig uholdbar situation, fx hvis en underretning er sendt fra en decentral mail (fx nu tidligere ansat) eller man har ringet til kommunen. Derfor bør der være krav om, at alle underretninger sker skriftligt og, at man får en kvittering på modtagelse, ligesom der bør udarbejdes klare retningslinjer for arkivering (altså hvor længe, oplysningerne skal opbevares). Normalt skal skolerne slette alle oplysninger, som der ikke er hjemmel til at opbevare iflg. persondatareglerne, når skoleåret er slut.

3. Bemærkninger til lovforslagets § 6 Ikrafttrædelse

Paragraffen omhandler overgangsbestemmelser for efterskoler, der pr. 1. januar 2024 har 8 pladser eller derunder til anbragte elever. Disse skal iflg. lovforslaget være godkendt efter reglerne om socialtilsyn inden 1. januar 2025.

Efterskoleforeningen finder teksten uklar, idet bestemmelsen kan tolkes som, at skolerne skal godkendes inden 1. januar 2025 på baggrund af eventuelt anbragte elever pr. 1. januar 2024. Der er jo ingen efterskoler, der er godkendt til 8 pladser eller derunder med mindre, de er godkendt som konkret egnede til den/de pågældende elever. For skoler, der har anbragte elever i skoleåret 23/24, og som ikke ønsker at søge om godkendelse, bør det være muligt at afslutte skoleåret og undlade at søge om godkendelse til efterfølgende skoleår. Det vil betyde, at man fra skoleåret 24/25 ikke længere kan optage anbragte elever på efterskolen.

Formuleringen bør derfor rettelig være, at efterskoler med 8 anbragte elever eller færre pr. 1. januar 2024, skal søge om godkendelse inden 1. januar 2025, *hvis de* ønsker at kunne modtage anbragte elever fra skoleåret 2024/25, der starter i august 2024. Hvis skolen ikke ønsker at søge om godkendelse, mistes muligheden for at kunne modtage anbragte elever iflg. den hidtidige hjemmel pr. 30. juni 2024. Hvis ikke der indføres et frivillighedsprincip i denne formulering, kan konsekvenserne blive, at nogle skoler må opsiges samarbejdet med anbragte elever allerede midt i skoleåret (1. januar 2024) for at undgå at komme i klemme. Det kan også tænkes, at nogle skoler uforvarende kommer til at optage anbragte elever til skoleåret 24/25, som så kommer i klemme. Det er der ingen, der ønsker for eleverne.

Med venlig hilsen

Mette Hjort-Madsen

Vicedirektør